



Innst. S. nr. 184

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:73 (2002-2003)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Vaggen Malvik, Hallgeir H. Langeland, Kjetil Bjørklund og Karin Andersen om en revisjon av energiloven for å inkludere miljøformål i energiloven, få bedre styring med svingningene i energiprisen og å få kontroll over de bredere strukturendringene som liberaliseringen har utløst

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en bred gjennomgang av energiloven og i en stortingsmelding foreslå de nødvendige endringer for å inkludere miljøformål i loven og få bedre styring med svingningene i energiprisen. Loven skal revideres for å legge til rette for å redusere avhengigheten til elektrisitet til oppvarming, bedre konkurransekraften til nye fornybare energibærere, øke mulighetene for bærekraftig energiplanlegging og -omlegging, bedre forsyningssikkerhet for elektrisitet, redusere markedseksposeringen for private forbrukere og å få kontroll over de bredere strukturendringene som liberaliseringen har utløst."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Mette Gundersen og Knut Werner Hansen, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Leif Frode Onarheim, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og lederen Bror Yngve Rahm, og fra Senterpartiet, Inger S. Enger, viser til St.meld. nr. 18 (2003-2004) om forsyningssikkerheten for strøm mv. og til de respektive partienes merknader til den i Innst. S. nr. 181 (2003-2004) samt vedlegg til denne innstillingen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og til det som står foran, og råder Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:73 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Vaggen Malvik, Hallgeir H. Langeland, Kjetil Bjørklund og Karin Andersen om en revisjon av energiloven for å inkludere miljøformål i energiloven, få bedre styring med svingningene i energiprisen og å få kontroll over de bredere strukturendringene som liberaliseringen har utløst - vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 13. mai 2004

Bror Yngve Rahm
leder

Sylvia Brustad
ordfører

Vedlegg

Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 24. mars 2003

Dokument nr. 8:73 (2002-2003). Svar fra Olje- og energiministeren

Det vises til brev av 06.03.03 med oversendelse av forslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Vaggen Malvik, Hallgeir H. Langeland, Kjetil Bjørklund og Karin Andersen; Dokument nr. 8:73 (2002-2003). Forslaget lyder:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en bred gjennomgang av energiloven og i en stortingsmelding foreslå de nødvendige endringer for å inkludere miljøformål i loven og få bedre styring med svingningene i energiprisen. Loven skal revideres for å legge til rette for å redusere avhengigheten til elektrisitet til oppvarming, bedre konkurransekraften til nye fornybare energibærere, øke mulighetene for bærekraftig energiplanlegging og -omlegging, bedre forsyningssikkerheten for elektrisitet, redusere markedseksponeringen for private forbrukere og å få kontroll over de bredere strukturendringene som liberaliseringen har utløst."

Svar:

Forslaget berører sentrale problemstillinger knyttet til energisystemet og den videre utviklingen av en effektiv, miljøvennlig og sikker energiforsyning. Det fokuseres på energilovens rolle i forhold til å kunne påvirke utviklingen av energiplanlegging, forsynings-sikkerhet, sammensetningen av energiforbruket, strukturendringer og markedseksponering for forbrukerne.

Regjeringens energipolitikk skal fremme verdiskapning og baseres på målet om en bærekraftig utvikling. Energien skal fremskaffes på en effektiv og miljøvennlig måte, og energiforsyningen skal være effektiv. Mange forhold påvirket mulighetene til å nå disse målene. Hovedlinjene i Regjeringens energipolitikk er trukket opp gjennom Energimeldingen (St.meld. nr. 29 (1998-99)) og gjennom Sem-erklæringen.

I Energimeldingen la den forrige Bondevikregjeringen fram en politikk for omlegging av energiforbruk og produksjon. Hovedtrekkene i denne politikken fikk en bred tilslutning i Stortinget. Dette er grunnlaget for den brede satsingen vi i dag har på fornybar energi og energisparing gjennom Enova SF og energifondet.

Når det gjelder omlegging av energibruk- og produksjon, vil jeg understreke at tilskudd vil måtte være det sentrale virkemidlet. Men mange andre rammebetingelser påvirker arbeidet med omleggingen, og forslagsstillerne peker på en rekke slike forhold. For eksempel vil avgiftssystemet på energi, herunder unntaksordningene, påvirke satsingen på fornybar energi i betydelig grad. Samtidig vil mange hensyn, blant annet miljømål, næringsmessige og distriktsmessige hensyn være viktig ved utforming av avgiftssystemet. Også når det gjelder andre rammebetingelser, som for eksempel oppbygging av overføringstariffer og flerleddet elavgift vil det kunne oppstå målkonflikter. Regjeringen tar

sikte på å komme tilbake til spørsmålet om flerleddet elavgift i Revidert nasjonalbudsjett, jf. komiteens vedtak i Innst. S. nr. 135 (2002-2003). Også spørsmålet om tariffisering vil Regjeringen komme tilbake til, jf. komiteens vedtak i B. Innst. S. nr. 9 (2002-2003).

I St.prp. nr. 1 (2001-2002) ble det gitt en nærmere gjennomgang av mulighetene for å se flere energikilder i sammenheng. Her vises det til at aktørenes valg påvirkes gjennom:

- Kontroll med ressursgrunnlaget for energiproduksjon
- En omfattende konsesjonsbehandling av anlegg
- Tilskuddsordninger
- Forskning og utvikling
- Skatter, avgifter og fritak for avgifter
- Monopolkontroll

Til sammen er dette et omfattende og detalj innrettet sett med virkemidler. Stortinget blir forelagt alle viktige spørsmål knyttet til utvikling av virkemidler og muligheter for å nå overordnede mål i energipolitikken. Stortinget blir også forelagt de store eller kontroversielle utbyggingssakene for vannkraft.

I St.meld. nr. 9 (2002-2003) trekker Regjeringen opp en helhetlig strategi for bruk av gass. I meldingen legges det opp til at naturgass i større grad tas i bruk til innenlands verdiskapning. Det legges opp til en politikk for å legge til rette for gasskraftverk med CO₂-håndtering. Det legges til rette for en økt satsing på hydrogen. I meldingen gis det også en vurdering av tiltak for en sterkere grad av elektrifisering av sokkelen.

Endringer i energiloven ble lagt fram for Stortinget i Ot.prp. nr. 56 (2000-2001) og vedtatt av Stortinget, jf. Innst. O. nr. 112 (2000-2001). Endringene var viktige for å forankre enkelte sentrale funksjoner i energisystemet direkte i loven, og dermed skape et klarere rettslig grunnlag og rammer for regulering gjennom konsesjoner og forskrifter. I dokumentet ble det pekt på behovet for å vurdere energiloven i lys av behovet for energiplanlegging, forholdet til omlegging av energibruk og energiproduksjon, rammevilkår for vannbåren varme mv. Slike vurderinger gjøres løpende i departementet og det har ikke oppstått spørsmål ved hjemmelsgrunnlaget for å kunne ivareta denne typen hensyn per i dag. For eksempel er nye forskrifter for energiplanlegging i nettselskaper etablert og det er tatt inn bestemmelser om informasjonsmøter med kommuner.

Denne vinteren er forsyningssikkerheten satt på prøve. Det ble lagt fram en helhetlig drøfting av forsyningssikkerheten ved svikt i nedbøren i en egen stortingsmelding våren 2001, jf. St.meld. nr. 37 (2000-2001). Stortinget behandlet saken i Innst. S. nr. 263. Etter Regjeringens syn må vi blant annet satse mer på alternative energikilder som bioenergi og vindkraft og bli mindre avhengig av vannkraften. Videre må energisparing, opprusting og utvidelser av vannkraftanlegg,

gasskraftverk med CO₂-håndtering, økt bruk av gass innenlands samt en styrking av overføringsforbindelser for kraft være viktige elementer i politikken. For å få mer stabile priser til forbrukerne er det viktig å få tilgang på elektrisitet som er mindre avhengig av skiftende nedbørsforhold. Det er også nødvendig at forbrukere og næringsliv blir mindre avhengig av elektrisitet i sin energidekning.

I lys av erfaringene denne vinteren vil det være viktig både med en faglig evaluering og en drøfting av situasjonen i kraftmarkedet. Olje- og energidepartementet

har derfor igangsatt et utredningsarbeid for å belyse de spørsmål som blir debattert. Særlig er det viktig å utrede om hensynet til forsyningssikkerheten kan ivaretas på en bedre måte enn i dag. I denne sammenheng vil departementet også se på om det er behov for justeringer i lovgivningen. På denne bakgrunn tar Regjeringen sikte på å legge fram en melding for Stortinget som sammenfatter de erfaringer vi gjør i vinter og som legger fram forslag til endringer i politikken, jf. mine svar på spørsmål nr. 286 og 318 til skriftlig besvarelse.

